אמר רבא בדק[1] ומצא גס הצני ופנה: בדק ומצא. ובדק עוד ומצא ג': לא [הא] מפני לגבי ג'. דתיגלי מילתא שבמתכוון קברוהו כדי (לא) ליטמר [שם]: ולא הני תרי מפנה לגבי חד. מ"ל שיפנה שניס ויחזיר[2] לגבי חד מהו שהשיעי למקום שהיה בו קבר ואינו הגך קמאי: **ולא הגך תרי.** מפני להון גבי חד דמחזקינן [3]בשכונת דגרסי הכא ומשני להו שכונת קברות פי' שיהיה בודק מפה ולהלן עשריס אמה: **איבא דאמרי** ביון שניתן **רשות לפנות.** שכבר פינה קודם שידע שהלכה הס לף השיעי מפנה למקום שילכה דבאחד לף נתקן שכונת קברות וקצת קשה הס[3] הלכה היא ושמע כל זה מן ההלכה: ולישנינהו שכונת קברות ומשני אמר ר"ס בן לקיש עילא מצאו וטיהרו כל ח"י ואין להחזיק טומאה ולהחמיר:

בדק מכ' אמה ולא מצא מאי. דלאחד[4] מן הרואות מי אמרי' כי היכי דלרואה זה לא מצא לא יהא זה זקוק לבדוק לשאר הרואות ולא מצא, מי אמרי' כו'. (מגה ה). 6. בס"י לתוקמיה. 7. ל"ל בדק יהודה. 8. ל"ל מחלק. 9. ל"ל ומצי על כרחך. 10. מיפה מהריטר גרשם מיומר. 11. מיפה לשל ממחק ול"ל לו.

אמר רב משרשיא שכונת קברות. כלומר שכונת קברות של שלשה שנמצאו כאר יש לו לשל לא יצטרך יותר לבדוק מאי טעמא עילא מצאו וטיהרו את ח"י אית דמפרשי בדק ולא מצא מאי מהו שיהא מ) לאחפור בעומק עד שיגיע לשלש או לשמונה: **כל** שפק נגעים **בתחילה עד שלא** נזקק **לטומאה טהור.** לתוקמיה מחזקתיה ובמסכת נגעים (פ"ה מ"ד) מפרש כילד שניס שנאו של כהן זה בהרת כהרים וזה בהרת כשלש לשוף שבוע זה כשלש וזה כשלש לשוף שבוע זה [כשלש] פשה טהור: משמזקק לטומאה. הס[5] מפרש כילד שניס בתו של כהן זה כשלש וזה כהרים לשוף שבוע זה כשלש ועוד וזה [כשלש] ועוד טמאין לשוף זה וזה כשלש ואינו יודע ליזה מהס כיצה שניהס טמאים עד ש) שיחזיק לשניהס להיות כהרים לכל אחד לתוקמיה בחזקת טומאה:

מנא הני מילי. דעד שלא נזקק לטומאה שפק נגעים להקל אמר קרא לטהרו (ש) (תומר) הואיל לפתח הכתוב בטהרה בתחילה: **אי הכי אפי' משנזקק לטומאה** נמי. להה לא מיצטריך קרא לעד שלא נזקק לטומאה דתיפוק ליה לתוקמיה[6] מחזקתיה שלא נזקק לטומאה פר"ת: שלא מי איתמר דרב[7] (הושע) אחד' יהושע אומר ביצה מיצטר לשילו נזקק לטומאה אבל מתני' [דהכא] נמתי[8] אין נזקק אין לא נזקק מסברא לתוקמיה מחזקתיה: **ורבי** יהושע אומר ביצה מאי ביצה ביצה וטיהר ודלמא ביצה וטמא. ותימה לר"ב היינו ת"ק ופי' הר"ר יהודה מקורביין ודלמא ביצה וטמא ובא לחלוק על ת"ק שתנא קמא [מטמאן] מספק ור' יהושע בא לומר שהוא ודאי מצורע ומשני לך[9] לביצה וטיהר לגמרי דאמר קרא לטהרו או לטמאו הואיל ופתח בטהרה תחילה:

לעולם לא נאמרה במצורע אלא טהור גמור או טמא גמור:

בשבעה דרכים בודקין **את הזב עד שלא** נזקק [לזיבה]. כמו ברואים למשנה זו שניה: במאכל ובמשקה במשא ובקפיצה במרחב. שלשה אלו ואחד מזקקין זה לזה וכן משמע במס' זבין (פ"ב מ"ג) דפליג רבי יהודה ואמר אפי' רואה בהמה חיה ועוף מזקקין זה לזה מהריטר[10]: משמזקק לטומאה כמו ברואים שלשים לרבנן פרק בנות כותים (נדה דף לה.) דמחייבי קרבן אבל[11] רביעית לר"ש ליתסור מה שנפסר: אין בודקין אותו. להה מבשרו ולא מחמת אונסו לא קאי אלא לשלשים לרבנן או לשלשים לר"ש:

אונסו. כמו מאכל ומשקה והרך שבא לתחילין שמרגילין זיבות טמא משמזקק לטומאה: שפקו ושכבת זרעו. מפ' בגמ': **רבי** נחמיה פוטר שרגלים לדבר. לחולה הוא הולך והיקל ממה שהיה מילתי דתנא שרגלים לדבר נקטי' הכא: **מנה"מ** א"ר [נתן] דאמר קרא **והזב את זובו** לזכר **ולנקבה.** והזב רואה לשאונה את זובו אינו רואה אלא לזכר ולנקבה שלשים לקשיה רחמנא לנקבה ונקבה טמאה בחומה: **רבי** אלעזר אומר בשלישית בודקין אותו ברביעית אין בודקין אותו. מ"ט דר"ש לית ליה דרשה לתחילין: אלא נחשים קמיפלגי רבי אליעזר דריש אתים אתים קמיפלגי רבי אליעזר דריש אתים אתים: אונסו וספיקו: ורבנן לא דרשי אתים: אונסו וספיקו: אמר רבא בדק ופנה בדק ואשכח לא האי מפני ליה גבי הגך תרי ולא הני תרי לגבי האי חד איכא דאמרי אמר רבא כיון שנתנה רשות לפנות מפנה להון ולישיונהו שכונת קברות[ט] אמר ריש לקיש עילא מצאו וטיהרו ארץ ישראל: בדק מעשרים אמה ולא מצא מאי אמר רב מנשיא בר ירמיה אמר רב א)שכונת קברות מאי טעמא אמר ר"ל עילא מצאו וטיהרו את ארץ ישראל: **מתני'** ב)כל ספק נגעים בתחילה טהור עד שלא נזקק לטומאה ג)משנזקק לטומאה ספקו טמא: **גמ'** מנא הני מילי אמר רב יהודה אמר רב אמר קרא [1]לטהרו או לטמאו הואיל ופתח [בו] הכתוב בטהרה תחילה אי הכי אפילו משנזקק לטומאה נמי ספקו טהור אלא כי איתמר דרב יהודה אמר רב אהא איתמר ג)אם בהרת קדמה לשער לבן טמא ואם שער לבן קודם לבהרת טהור [2]ספק טמא ור' יהושע אמר כיהה מאי כיהה אמר רב יהודה כיהה וטהור ודילמא כיהה וטמא אמר רב יהודה אמר רב אמר קרא לטהרו או לטמאו הואיל ופתח בו הכתוב בטהרה תחילה: **מתני'** ד)בשבעה דרכים בודקין את הזב עד שלא נזקק לזיבה במאכל ובמשתה במשא ובקפיצה ובחולי ובמראה ובהירהור ה)משנזקק לזיבה אין בודקין אותו אונסו וספיקו שרגלים לדבר ו)המכה את חבירו ואמדוהו למיתה והקל ממה שהיה לאחר מכאן הכביד ומת חייב ר' נחמיה אומר פטור שרגלים לדבר: **גמ'** מנא הני מילי אמר רבי נתן אמר קרא [2]והזב את זובו לראיה שלישית איתקש לנקיבה והתניא ז)רבי ח)אלעזר אומר בשלישית בודקין אותו ברביעית אין בודקין אותו אלא ט)באתים קמיפלגי רבי אליעזר דריש אתים אתים ורבנן לא דרשי אתים: אונסו וספיקו: **אמר רבא בדק ופנה בדק.** בדק ומצא מת ופינהו ממקומו כדתנן נוטלו ואת תפוסתו: **בדק ופנה.** נמי לשני כדתנן מצא שניס נוטלו ואת תפוסתן ונבחר הכי בדק ואשכח שמצא שלשי[ל] לא מפני ליה גבי חד הגך קמאי: **ולא הגך תרי.** מפני להון גבי חד דמחזקינן [3]בשכונת קברות: ה"ג [3]**אמר רבא כיון שניתנה רשות לפנותן מפני להו ולישיונהו שכונת קברות אמר ר"ל עילא מצאו וטיהרו אף ח"י בדק מכ' אמה ולא מצא מאי אמר רב אשי אמר קרא לטהרו או לטמאו הואיל ופתח בטהרה תחילה אי הכי אפילו משנזקק לטומאה נמי ספקו טהור אלא כי איתמר דרב יהודה אמר רב אהא איתמר ג)אם בהרת קדמה לשער לבן טמא ואם שער לבן קודם לבהרת טהור [2]ספק טמא ור' יהושע אמר כיהה מאי כיהה אמר רב יהודה כיהה וטהור ודילמא כיהה וטמא אמר רב יהודה אמר רב אמר קרא לטהרו או לטמאו הואיל ופתח בו הכתוב בטהרה תחילה: **מתני'** ד)בשבעה דרכים בודקין את הזב עד שלא נזקק לזיבה במאכל ובמשתה במשא ובקפיצה ובחולי ובמראה ובהירהור ה)משנזקק לזיבה אין בודקין אותו אונסו וספיקו שרגלים לדבר ו)המכה את חבירו ואמדוהו למיתה והקל ממה שהיה לאחר מכאן הכביד ומת חייב ר' נחמיה אומר פטור שרגלים לדבר: **גמ'** מנא הני מילי אמר רבי נתן אמר קרא [2]והזב את זובו לראיה שלישית איתקש לנקיבה והתניא ז)רבי ח)אלעזר אומר בשלישית בודקין אותו ברביעית אין בודקין אותו אלא ט)באתים קמיפלגי רבי אליעזר דריש אתים אתים ורבנן לא דרשי אתים: אונסו וספיקו: אמר**

הגהות התוספות

1. ל"ל בדק ופנה בדק ומצא. 2. ל"ל הסניס ויחזירס. 3. ל"ל שם נל. 4. תיפס לשאחד נמחק. ול"ל פי' שם בדק לשאחד מן הרואות ולא מצא, מי אמרי' כו'. 5. (מגה ה). 6. בס"י לתוקמיה. 7. ל"ל בדק יהודה. 8. ל"ל מחלק. 9. ל"ל ומצי על כרחך. 10. מיפה מהריטר גרשם מיומר. 11. מיפה לשל ממחק ול"ל לו.

פי' הרא"ש

המת וזורק את הזדעי' דבר ידוע שאינו מן המת וגם אינו מטמא והשאר מצטרפין לרזב בניינו ומניינו: ולרזבע הקב עצמות ולמלא תרזב רקב. כגון שנקבר המת ערום בארון של שיש ונפתח הארון מתחתיו ויצא מרקבותו דרך הפחת העפר שתחת הארון מתחתיו הוא ספק אם מעפר הארץ הוא או מרקביות המת והנמצא בתוך הארון הוא ודאי ומצטרף כולו יחד כמלא תרזהד: אמר רבא בדק ואשכח. כדין נמצא קבר א' ופנהו משם ולא הזה יודע שהיה שם קבר א' ושבו בדק ומצא אחר ופנהו משם ושבו משם קבר ג': לא האי מפני גבי הגך אין יכול לפנות הג' מכאן כי הוברר הדבר (שאינן) [שהן] שכונת קברות: ולא הגך תרי לגבי האי חד. גם לא חייבוהו חכמים לחזור הב' למקומם כיון שבשעה שפינם משם לא היה ידוע שהיה שכונת קברות. איבא דאמרי כיון שנתנה רשות לפנות מפני כל זמן שלא מצא הג' מפנה גם הג' משם: ולישיונהו שכונת קברות. איכא דאמרי כיון שנתנה רשות לפנות פינם כל להון פי' שברשות פינם כל זמן שלא מצא הג' מפנה גם הג' משם: ולישיונהו שכונת קברות. השתא מיהא איגליא מלתא דהויא שכונת קברות ולמה יפנה הג': אמר ר"ל עילא מצאו. א"י בעלילה מועטת ובסברא קטנה טהרו ארץ ישראל משום כהנים ועושי טהרות והכא נמי כיון שברשות פינם הב' התירו לפנות גם הג' ולא דמי לקבר הידוע דאסור לפנותו דאין כאן ידיעה ודאית: בדק כ' אמה ולא מצא. בתוך כ' שום מת מי אמרי' לא בדק שפיר וצריך עוד לבדוק עד קרקע בתולה: אמר רב ששת ה"ז שכונת קברות. אין לטמא אלא ג' הראשונים שמצא ואין צריך לבדוק עוד. וק"ל דבפ' ט"ז דאהלות בתר הך משנה תנן הבודק בודק אמה ומניח אמה עד שהוא מגיע לסלע או לקרקע בתולה. אלמא מתחלה צריך לבדוק עד קרקע בתולה. ועוד דלשון ה"ז שכו' קברות לא משמע כהאי פי' עוד מפ' בדק כ' אמה ולא מצא מהו מרוח לבדוק עוד כ' אמה מרוח אחרת מי אמרי' כיון דלא גיסא נמי ליכא או דלמא צריך מיהא לבדוק ה"ז שכונת קברות וא"צ עוד לבדוק. ט) וגם על פי הק"מ דלדברי המפרשים שא"צ לבדוק רק מרגלי המת ואילך ליכא למיבעיא מידי ולדברי המפרשים שאין הכר ברגלי המת פשיטא דצריך לבדוק מב' צדדים דהי מנייהו מפקת. ואפאי ג' מכאן דקודם בדיקה חיישי' שמא מערות היו כאן מתוקנים לקברים וכיון דבדק ולא מצא הוברר הדבר שאין כאן שכונת קברות דאין דרך לקבור מתים אלא במקום המיוחד לקברים הרבה: ה"ז שכונת קברות ופשיטא ליה כיון דג' הם מחזקי' ליה שכונת קברות אע"פ שלא מצאו יותר. ול"ג הכא מאי טעמא אמר ר"ל עילא מצאו וכו': כל ספק נגעים בתחילה טהור וכו' בפ"ה דמסכת נגעים מפ'

ט) נגלה דל"ל וגם על פי זה יש להקשות לדלנכי המפרש כו'

תורה אור השלם

1. זֹאת תּוֹרַת נֶגַע צָרָעַת בֶּגֶד הַצֶּמֶר אוֹ הַפִּשְׁתִּים אוֹ הַשְּׁתִי אוֹ הָעֵרֶב אוֹ כָּל כְּלִי עוֹר לְטַהֲרוֹ אוֹ לְטַמְּאוֹ:
ויקרא יג נט
2. וְהִנֵּה בִנְדָּתָהּ וְזָב דָּמָהּ אֶת זוֹבוֹ לִזְכָר וְלִנְקֵבָה וְלִאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עִם טְמֵאָה:
ויקרא טו לג

נוסחת הריב"ן

ל) שלשי לשילו שם מתחלה מצא שלשתן לף היה רשאי לפנותן מפני שנעשה שכונת קברות לף האי שלישי מפני ליה כו': ג) דמחזקינן ליה: ד) ה"ג ל"ד אמר רב: ה) שלשי גמייהו ומשלי כו' ומיהו מחזקינן ליה מחזקת טומאה ולא מחזקת טהרה: ו) שם ומיהו ומשלי כו' שמחזקינן ליה בשכונת קברות ואפילו לאחר שנמצא שלשי לשילו ומיהו ליכא למיגזר שמא יבא לבנות שם בתים ויטמאו שלשי לשילו שכבר נתקדשו לשכונת קברות: ז) ומשלי כו' ומיהו ליכא למיגזר שמא יבא לבנות שם בתים ויטמאו שלשי לשילו שכבר נתקדשו לשכונת קברות: ח) שלשי ממחלה ומיהו הוא שלשי לשילו: ט) שלשי ממחלה ומיהו הוא שלשי לשילו: י) [ומיהו] ומשלי כו' ומיהו ליכא למיגזר שמא יבא לבנות שם בתים ויטמאו שלשי לשילו שכבר נתקדשו לשכונת קברות: כ) [ומיהו] ומשלי כו' ומיהו ליכא למיגזר שמא יבא לבנות שם בתים ויטמאו שלשי לשילו שכבר נתקדשו לשכונת קברות: ל) שלשי ממחלה ומיהו הוא שלשי לשילו: מ) שלשי ממחלה ומיהו הוא שלשי לשילו: נ) שלשי ממחלה ומיהו הוא שלשי לשילו: ס) שלשי ממחלה ומיהו הוא שלשי לשילו: ע) שלשי ממחלה ומיהו הוא שלשי לשילו: פ) שלשי ממחלה ומיהו הוא שלשי לשילו: צ) שלשי ממחלה ומיהו הוא שלשי לשילו: ק) סותר שם:

מוסף רש"י

עילא מצאו וטיהרו את ארץ ישראל. עילא בעלמא מלמא מכמיס ומחזיקו בה נתלוש עליה לטהר את תרקן ישראל (כתובות כ:). **אם בהרת קדמה לשער לבן טמא.** דשער לבן מסיעי טומאה וכגון שקדמו בהרת לכתיב (ויקרא יג) והנה נהפך שער לבן בבהרת (נדה יט. וכעי"ז ב"מ פו.). **ואם שער לבן קודם לבהרת טהור.** לפי שם שכתוב בתורה (ב"מ שם). **ספק.** שם זה קדם שם זה קדם (סנהדרין פז:). **כיהה וטהור.** כשלו בכה הנגע דהוי מסיעי טהרה כשמצאתו כשהוא לשחר שסגר ולרבנן שם נגעים למקדם מייב כרת ולר' יהושע פטור (שם) הרי הוא כבשר הנגע ממלמלתו שהוא טהור, ומשם ר' משה הדרשן שמעתי ור' יהושע קיהה, מלי קיהה שמר רבה קיהה וטיהר, כלומר קיהה בדבר ונמלק עליהם וטיהר, כלומר שניקהו שיניו על אדם שאין משגיח לדבריו, וכן מלאתי בס"כ ור' יהושע קיהה טיהר (כתובות עה: וכעי"ז נדה יט.). **בשבעה דרכים בודקין את הזב.** שמא ממחת אחד מהן רואה ואינו יודע הוא ואטהר, ומלינו בל ממחת שד או ד"ש (נדה דף לה.) ונפחד ממחתו והוי חוזק ושמר מר (נדה דף לה.) מבשרו) ולא ממחת חוזקו: **משנזקק לזיבה.** כשכר רואה שוב אין בודקין חוזקו: **שרגלים לדבר.** שלא ממחת חוזקו: **נבעה** ממחת שיבה ממש: **חוזקו אונסו** שלא ממחת שיבה ממחת שניס נוטלו ואת תפוסתן מפני להו להאי ג' [ה] וחמאי מפני להו ליזיונו שכונת קברות שיחזרו למקומן ויחזיקו לחותו מקום כאילו עדיין יש שם מערות אחרות סביבותיו ולא יכנסו עוסי טהרות לשם כדי שלא יהלילו על הטומאה: **אמר ר"ל עילא.** כלומר כשניתנה רשות לפנות בשלא מצא שלא לחמ ושניס כי הדר ומצא להן שלישי מפני [ו]להו גבייהו כדי לטהר את המקום הזה שלא להחזיקו שיש מערות סביבותיהם שיהו כהניס ועושי [ז]פשה מותרים להלן לשם: **קסבי בודק ממנו ולהלן ואס בדק ולא מצא מאי.** מי לחמרינן כיון דלא מצא שלא הלך ג' לחמרוי לחמרמי דלחיתקבוי להכא ולא קנו מקומן או דלמא כיון דג' הן מחזקינן ליה בשכונת קברות ואפור לפנותן: **אמר רב מנשיא אמר ר"ט אמר ר"ל עילא מצאו וטיהרו אף ח"י.** עלע של מתים מלאו לממרגמינן (גרסת ג) עלע עילא: **וטיהרו אף ח"י.** כלומר אע"פ [ח]שין כאן מחזקינן לטומאה שלא הלכו ג' קבריס לחרינן זו היא שכונת קברות של עיר ושאר סביבות העיר טהור [ט]: [י] ה"ג **ספק טמא ר' יהושע אומר ביצה:**

מתני' בו' דרכיס בודקיס הזב עד שלא נזקק לטומאה.

עד שלא נראה ב' לראיות: **בשלישי ובשביעי.** מחמת רוב שלישי ושביעי. [כ]דרכיס החמורים כאן מביאים לידי זיבה: **ובמרחב.** שרואה שם או ד"ש [ל]ונפחד מחמתו והוי חוזק ושמר מר (נדה דף לה.) מבשרו) ולא מחמת חוזקו: **משנזקק לזיבה.** כשכר רואה [מ]אין בודקין חוזקו: **שרגלים לדבר.** שלא מחמת חוזקו: **נבעה** מחמת שיבה ממש: **חוזקו אונסו** שלא מחמת חוזקו: **ספיקו** שלא מחמת חוזקו: **המכה את חבירו.** בשלשה דרכים: **ואמדוהו למיתה.** בית דין, [נ]על מחמת חוזקו: **והקל ממה שהיה.** וחזרו ואמדוהו למיתה [ס]שלא נרגנו פטור (סנהדרין עח.). **והכביד ומת חייב.** [ע]שרגלים לדבר. שלא מחמת חוזקו: **באתים קמיפלגי.** [פ]שם זה שהלי היקל (שם). **ורבנן לא דרשי אתים: אונסו וספיקו.** [צ]שלא מחמת חוזקו: **אמר רבא בדק ופנה בדק.** בדק ומצא מת ופינהו ממקומו כדתנן נוטלו ואת תפוסתו: **בדק ופנה.** נמי לשני כדתנן מצא שניס נוטלו ואת תפוסתן ונבחר הכי בדק ואשכח שמצא שלשי[ק] לא מפני ליה גבי חד הגך קמאי: **ולא הגך תרי.** מפני להון גבי חד דמחזקינן [ר]בשכונת קברות: ה"ג [ר]**אמר רבא כיון שניתנה רשות לפנותן מפני להו ולישיונהו שכונת קברות אמר ר"ל עילא מצאו וטיהרו אף ח"י בדק מכ' אמה ולא מצא מאי אמר רב אשי אמר קרא לטהרו או לטמאו הואיל ופתח בטהרה תחילה אי הכי אפילו משנזקק לטומאה נמי ספקו טהור אלא כי איתמר דרב יהודה אמר רב אהא איתמר ג)אם בהרת קדמה לשער לבן טמא ואם שער לבן קודם לבהרת טהור [2]ספק טמא ור' יהושע אמר כיהה מאי כיהה אמר רב יהודה כיהה וטהור ודילמא כיהה וטמא אמר רב יהודה אמר רב אמר קרא לטהרו או לטמאו הואיל ופתח בו הכתוב בטהרה תחילה: **מתני'** ד)בשבעה דרכים בודקין את הזב עד שלא נזקק לזיבה במאכל ובמשתה במשא ובקפיצה ובחולי ובמראה ובהירהור ה)משנזקק לזיבה אין בודקין אותו אונסו וספיקו שרגלים לדבר ו)המכה את חבירו ואמדוהו למיתה והקל ממה שהיה לאחר מכאן הכביד ומת חייב ר' נחמיה אומר פטור שרגלים לדבר: **גמ'** מנא הני מילי אמר רבי נתן אמר קרא [2]והזב את זובו לראיה שלישית איתקש לנקיבה והתניא ז)רבי ח)אלעזר אומר בשלישית בודקין אותו ברביעית אין בודקין אותו אלא ט)באתים קמיפלגי רבי אליעזר דריש אתים אתים ורבנן לא דרשי אתים: אונסו וספיקו: **אמר רבא בדק ופנה בדק.** בדק ומצא מת ופינהו ממקומו כדתנן נוטלו ואת תפוסתו: **בדק ופנה.** נמי לשני כדתנן מצא שניס נוטלו ואת תפוסתן ונבחר הכי בדק ואשכח שמצא שלשי[ל] לא מפני ליה גבי חד הגך קמאי: **ולא הגך תרי.** מפני להון גבי חד דמחזקינן [3]בשכונת קברות: ה"ג [3]**אמר רבא כיון שניתנה רשות לפנותן מפני להו ולישיונהו שכונת קברות אמר ר"ל עילא מצאו וטיהרו אף ח"י בדק מכ' אמה ולא מצא מאי אמר רב אשי אמר קרא לטהרו או לטמאו הואיל ופתח בטהרה תחילה אי הכי אפילו משנזקק לטומאה נמי ספקו טהור אלא כי איתמר דרב יהודה אמר רב אהא איתמר ג)אם בהרת קדמה לשער לבן טמא ואם שער לבן קודם לבהרת טהור [2]ספק טמא ור' יהושע אמר כיהה מאי כיהה אמר רב יהודה כיהה וטהור ודילמא כיהה וטמא אמר רב יהודה אמר רב אמר קרא לטהרו או לטמאו הואיל ופתח בו הכתוב בטהרה תחילה: **מתני'** ד)בשבעה דרכים בודקין את הזב עד שלא נזקק לזיבה במאכל ובמשתה במשא ובקפיצה ובחולי ובמראה ובהירהור ה)משנזקק לזיבה אין בודקין אותו אונסו וספיקו שרגלים לדבר ו)המכה את חבירו ואמדוהו למיתה והקל ממה שהיה לאחר מכאן הכביד ומת חייב ר' נחמיה אומר פטור שרגלים לדבר: **גמ'** מנא הני מילי אמר רבי נתן אמר קרא [2]והזב את זובו לראיה שלישית איתקש לנקיבה והתניא ז)רבי ח)אלעזר אומר בשלישית בודקין אותו ברביעית אין בודקין אותו אלא ט)באתים קמיפלגי רבי אליעזר דריש אתים אתים ורבנן לא דרשי אתים: אונסו וספיקו: אמר**